

Malé
dějiny
hluku

NO
ISE
NO
ISE
NO
ISE
NO
ISE

Italský futurismus

- - 20. února 1909 v pařížském „Le Figaro“ vydává Manifest futurismu
- Filippo Tommaso Marinetti (1876-1944).
 - krása neklidu, rychlosti a boje, poezie odvahy a revolty
 - *"Budeme opěvovat obrovské zástupy vyburcované prací, radostí nebo vzpourou; budeme opěvovat mnohobarevné a polyfonní příboje revolucí v moderním velkoměstě; budeme opěvovat tetelivý noční žár zbrojnic a loděnic pod jejich prudkými elektrickými lunami; žravá nádraží; továrny, mosty, lokomotivy s mohutnou hrudí, klouzavý let aeroplánů.."*
 - *Základem futuristické poetiky byl dynamismus, projevující se jednak výrazovou zkratkovitostí, jednak mnohotvárností a proměnlivostí básnického rytmu. Odrážel snahu o umělecký ekvivalent pohybu a rychlosti jako typických znaků života 20. století. Druhým podstatným rysem byla jednota předmětu, prostředí a atmosféry transformovaná do uměleckého obrazu, prolínání rovin. Tedy radikální rozpor s dosavadní tradicí.*

Umberto Boccioni – Elasticidade 1912

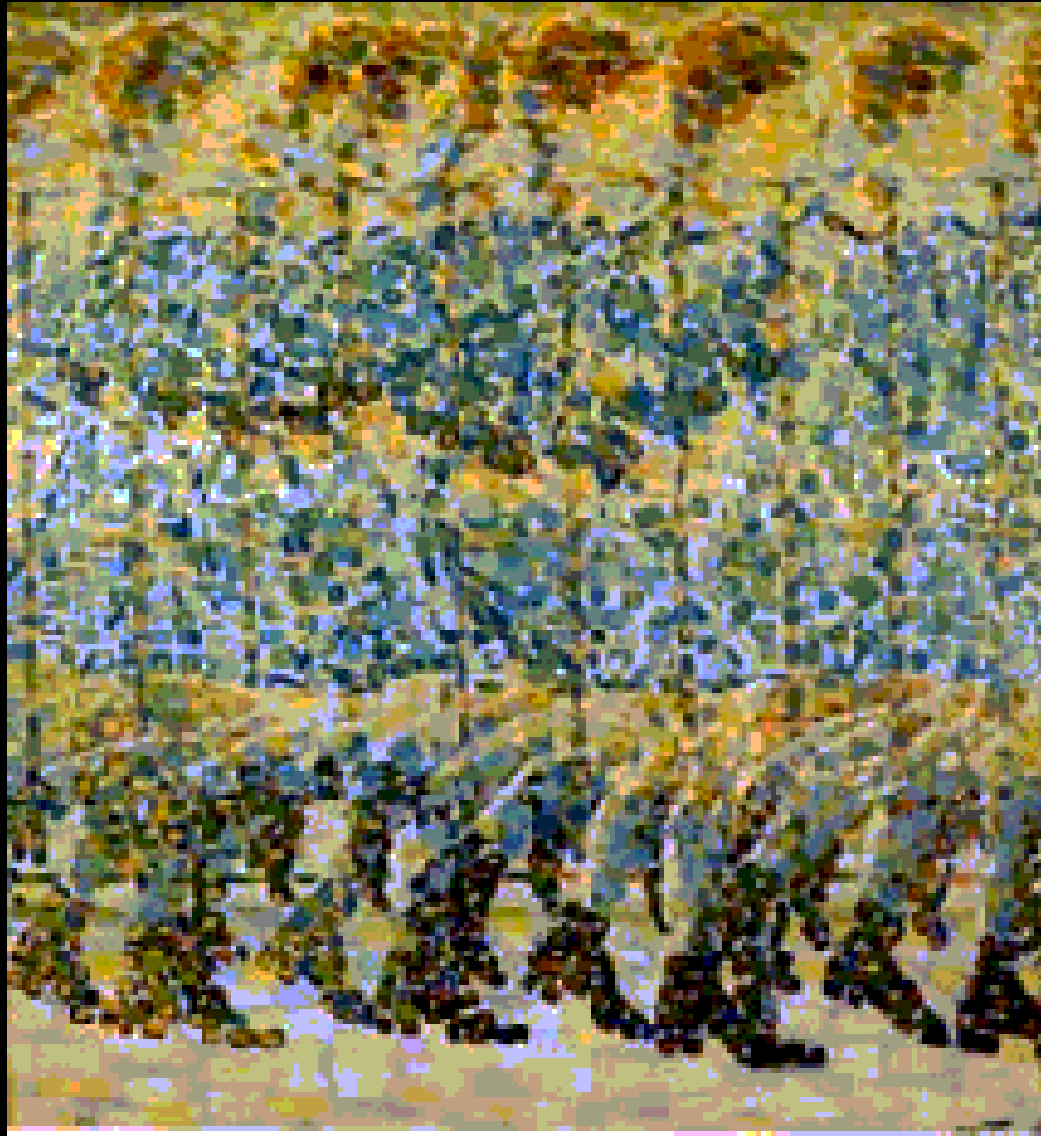

Giacommo Balla

Dynamism of a Dog on a Leash

Girl running on a Balcony

Carlo Carra – The Funeral of Angello Galli

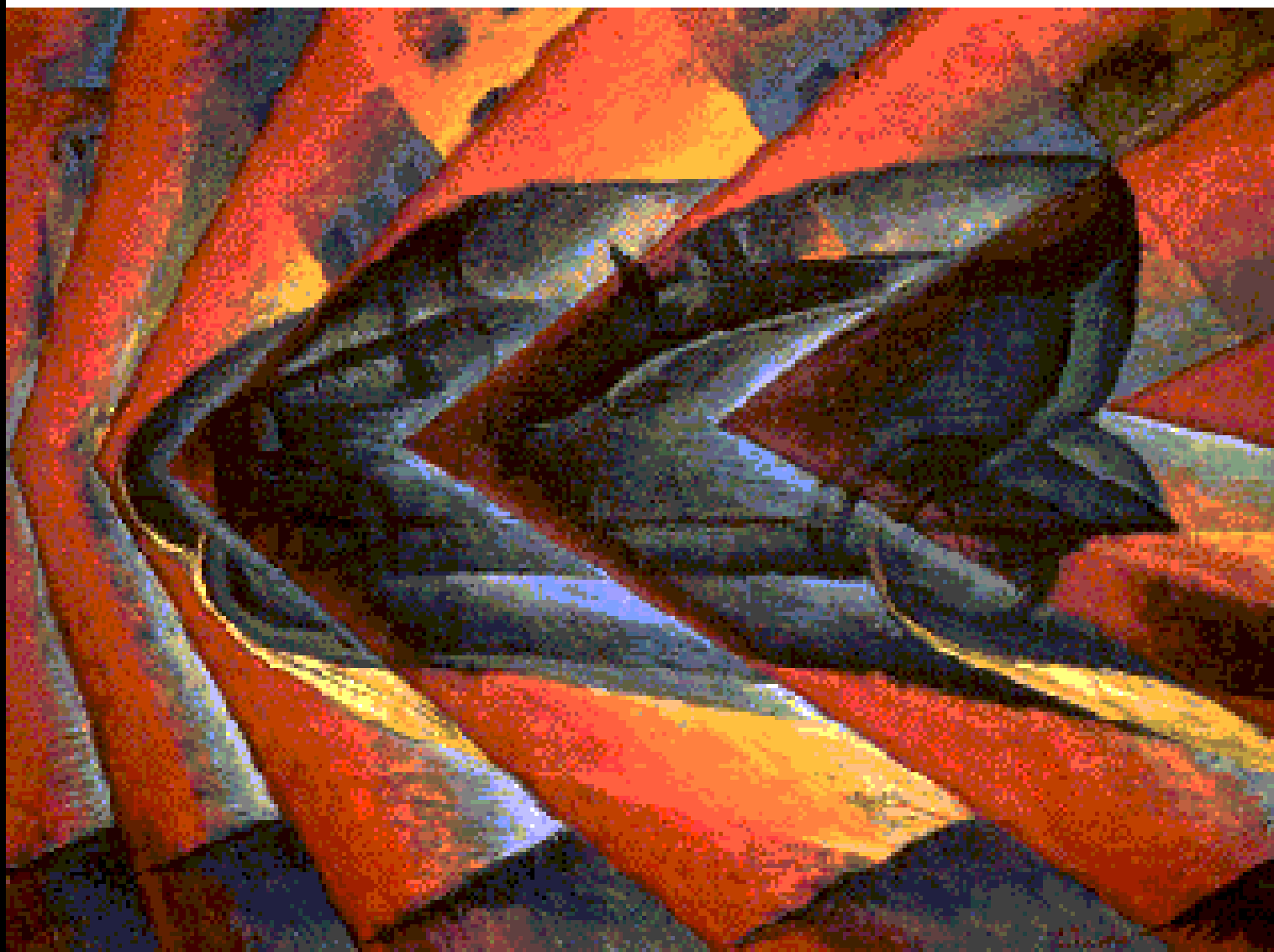

Gino Severini – La Danza

Luigy Russollo

Dynamism of a Car

„Manifest futuristických hudebníků“

Balilla Pratella: „Manifesto dei musicisti futuristi (1910)“

- Přesvědčit mladé skladatele aby opustili školy
- Bojovat proti zkorumpovaným a nevzdělaným kritikům
- Nehlásit se do konvenčních skladatelských soutěží
- Držet se bokem od komerčních a akademických kruhů
- Zničit předsudky vůči „dobře udělané“ hudbě
- Zničit vládu interpreta
- Operní libreto přeměnit na báseň pro hudbu
- Bojovat proti historismu
- Provokovat ve společnosti nenávist vůči starému umění
- ...

Umění hluku(1913)

Luigy Russolo – „L'arte dei rumori“

- „Každý projev života provází hluk. Naše uši jsou na něj zvyklé, hluk je schopný připomínat nám samotný život.
 - Mukařovský 1940 ve své studii O Jazyce básnickém píše:
 - *„Přesto však je značný rozdíl mezi ostatními uměleckými materiály a jazykem. Kámen, kov, barevná hmota atd. vstupují do umění jako pouhé jevy přírodní, jež teprve v umění přijímají znakovou povahu, počínají něco znamenat. Jazyk je znak již svou vlastní podstatou: i sám přírodní jev, který je jeho podkladem, totiž zvuk lidského hlasu, vychází z mluvidel již formován k tomuto účelu. Znakovým charakterem blíží se jazyku jakožto uměleckému materiálu toliko materiál hudby, tón, jenž také není pouhým přírodním zvukem, ale součástí tónového systému; jen jako takovému je mu rozuměno. ... Na rozdíl od jazyka je však tón svou existencí omezen téměř jen na hudbu: příroda tónů až na mizivé výjimky nemá (jako téměř jediný případ přírodního tónu bývá citován zvuk sesouvajících se písečných dun), v oblasti lidské působnosti objevují se tóny mimo hudbu jen na samém jejím okraji a v tesné souvislosti s ní; takové jsou např. trubkové signály. Proto není tón vklíněn do životní praxe a nestává se nositelem určitého významu: význam hudební melodie zůstává pouhou intencí bez určité kvality, schopnou pojmout téměř neomezené množství významů konkrétních.“*

Luigi Russolo (1887 – 1947)

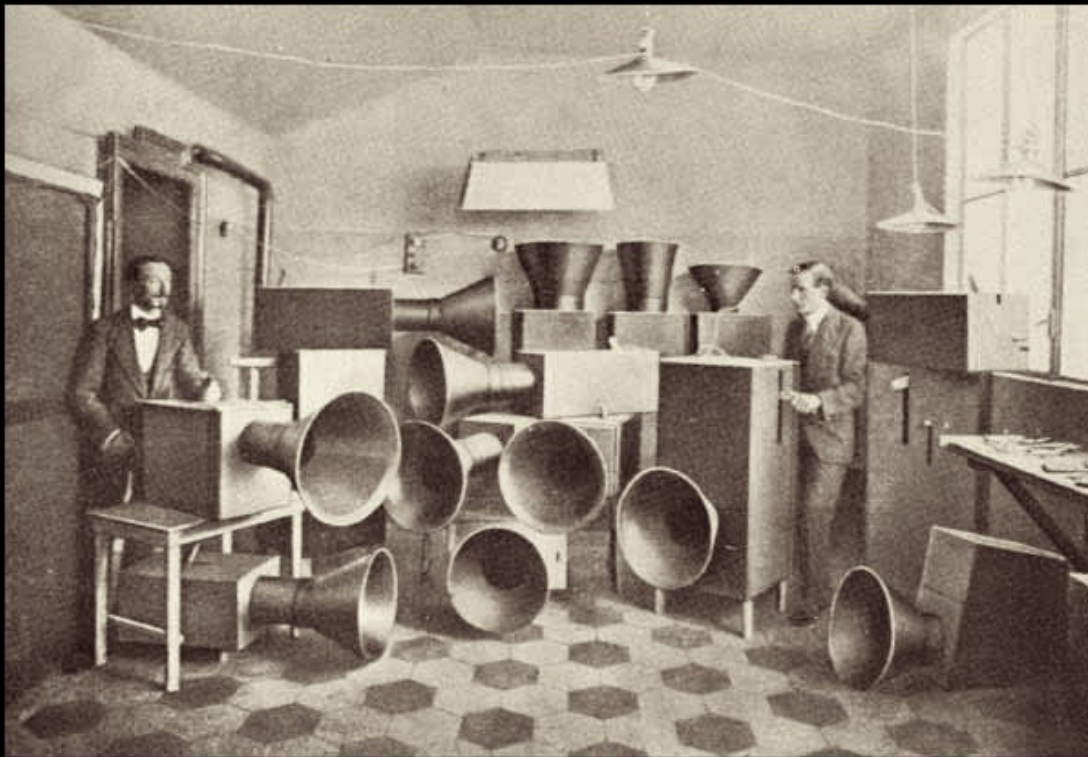
„Probouzení velkoměsta“

Dal « Risveglio di una città » per Intonarumori. • L. Russolo

The image displays a handwritten musical score for Luigi Russolo's 'Risveglio di una città' (The Awakening of a City), specifically the section 'per Intonarumori'. The score is divided into two main parts. The left part, titled 'Dal « Risveglio di una città »', features eight staves for different noise-making instruments: Ululatori (Wailing), Rombatori (Rumbling), Capitalori (Clanging), Straziculatori (Straw-shaking), Scoppiatori (Explosive), Ronzatori (Buzzing), Gorgogliatori (Gurgling), and Sibilatori (Sibilant). Each staff contains rhythmic markings and dynamic instructions. The right part, titled 'per Intonarumori. • L. Russolo', shows a more complex arrangement of staves with dynamic markings such as 'F' (Forte), 'FF' (Fortissimo), and 'P.' (Piano), along with various rhythmic and melodic lines. The notation is characteristic of the 'Intonarumori' series, which uses lines and dots to represent the timing and intensity of noise-making actions.

Antonio Russolo (1877 – 1942)

- Corale (1921) – chorál

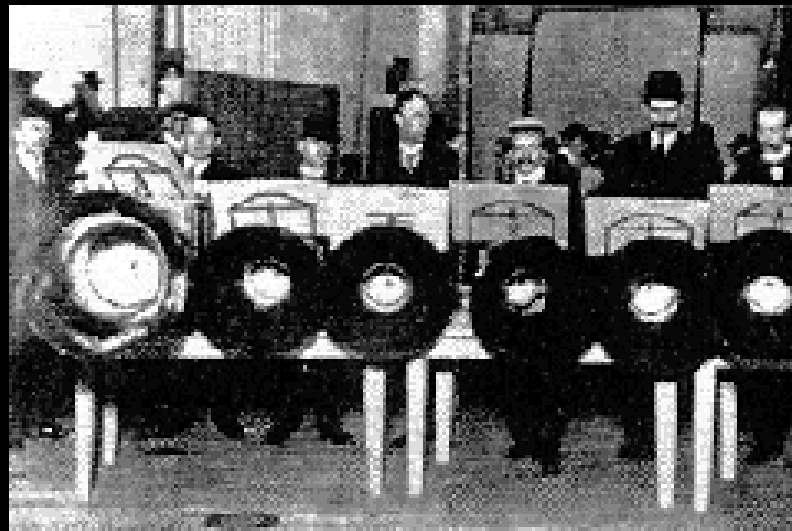

Filippo Tommaso Marinetti (1876 – 1944)

- Sintesi Musicali futuriste (1931)
 - Kombinace tradičních a nových nástrojů
 - Improvizovaný klavír (Aldo Guintini)
 - Stroj
 - Moře
- Příklon k fašismu

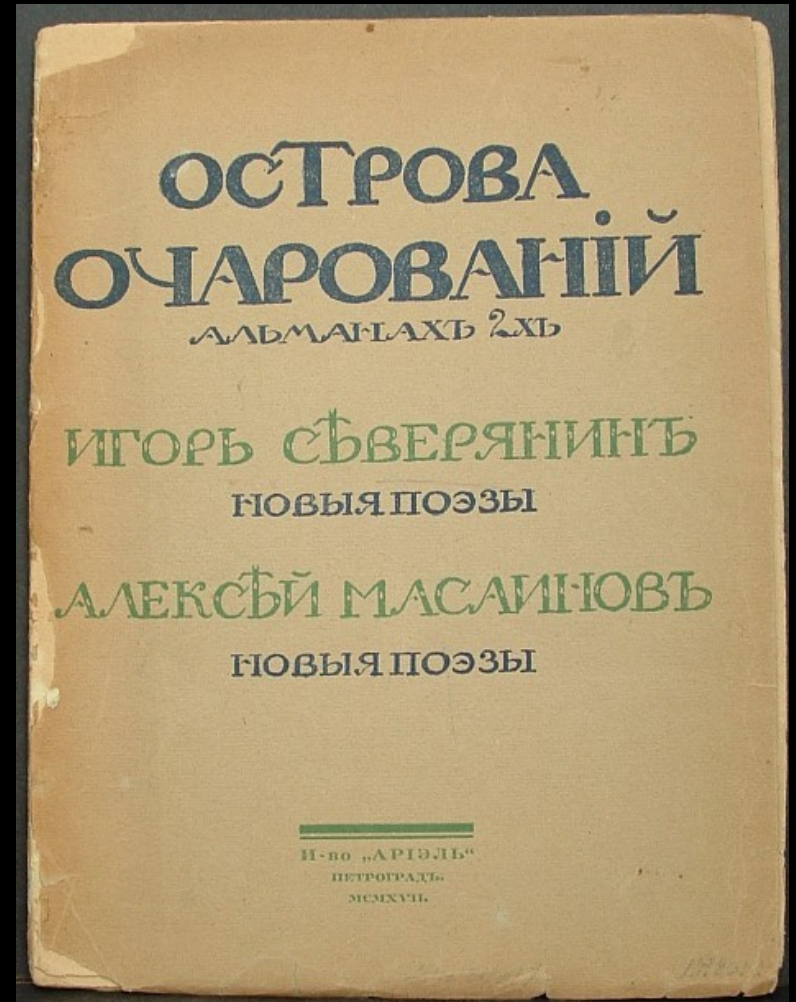
První koncert 1911

Ruský futurismus

- Zcela jinou podobu měl futurismus v Rusku, které se stalo jeho druhým významným centrem. Zde se futurismus ideově spojil s proticarským a protiválečným, demokraticky naladěným hnutím a v osobě Vladimira Majakovského (1893-1930) našel svého předního básníka. Majakovskij roku 1923 ve stati Futurismus dnes zásadně rozlišil italský a ruský futurismus, konstatoval jeho příbuznost v oblasti formy, ale zásadní odlišnost v názorové rovině. V rukou Majakovského se stal graficky výrazný verš nosnou konstrukcí sociálně pronikavých básnických, myšlenek, polemik a výzev. Sloučil formální výboje futurismu s revolučními cíli v dílech 150 000 000, V. I. Lenin, Správná věc a stal se jedním z básníků spoluurčujících vývoj moderní poezie. Vynikl i jako dramatik zdařilým pokusem o masový scénický projev v dramatu Mysteria buffa a divadelními satirami Štěnice a Ledová sprcha. Originálním ruským futuristou byl básník Velemir Chlebnikov (1885-1922), jehož Majakovskij vysoko cenil jako experimentátora, který ve své tvorbě odkryl netušené možnosti ruského jazyka a verše (Víla a skřítek, Válka v pasti, Noc před sověty).

Ego - futurismus

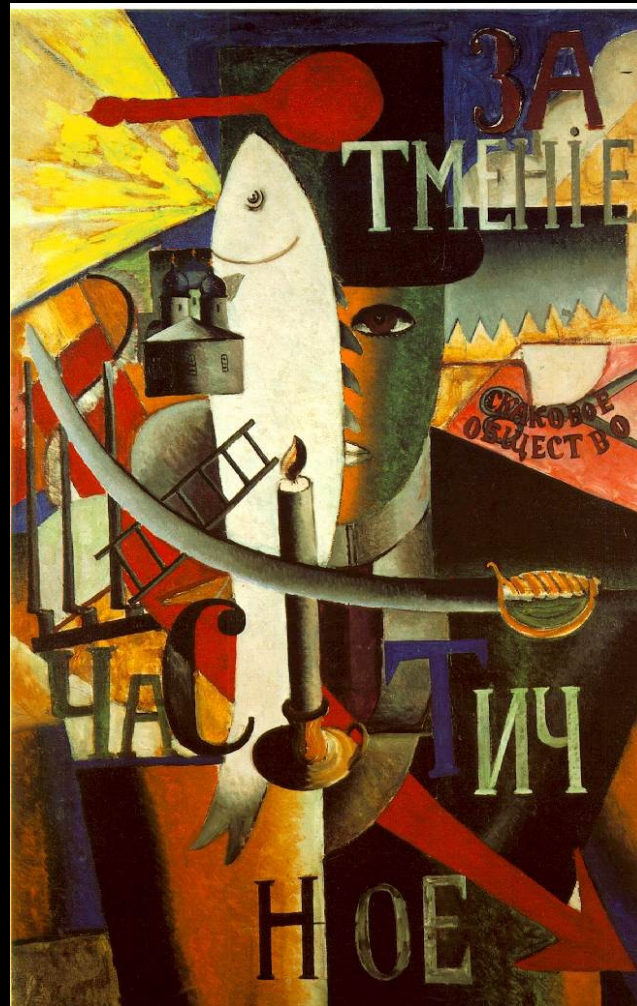

Kubo - futurismus

- Kazimir Malevich
The Knife-Grinder

An Englishmann in Moscow

Natalia Goncharova

The Cyclist

V hudbě

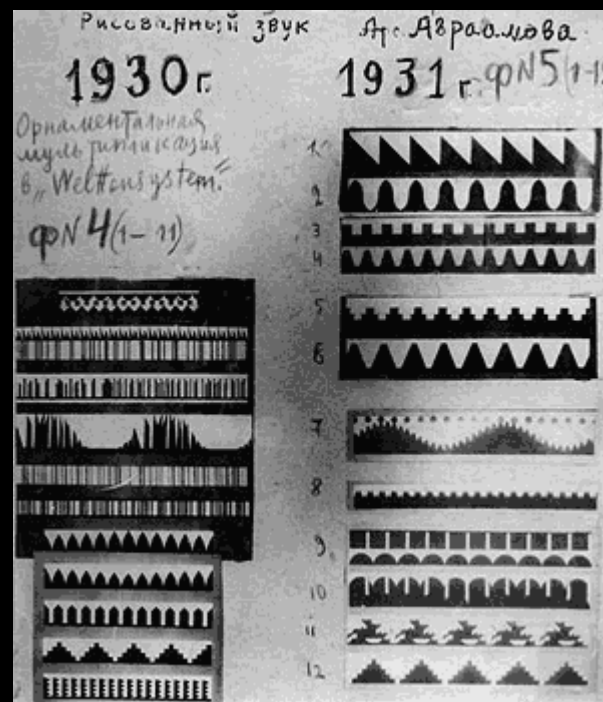
- Alexander Mossolov
- Alexander F. Goedicke
- Julian Krein
- Michail F. Gnesin
- Georg Kirkor
- Nikolai Roslavets
- Lev Knipper
- Dmitrij Schostakovitch

Etablování hluku

- Futuristé přistupovali k hluku spíše manifestačně a v podstatě velmi naivně. Tvořili „konvenční hudbu“ nekonvenčními prostředky
- Konkrétní hudba pracovala s „hlukem“ jako hudebním materiálem.
- Až Cage ve svém 4:33 (Silence) povýšil jakýkoli hluk ve své původní podobě na hudbu.

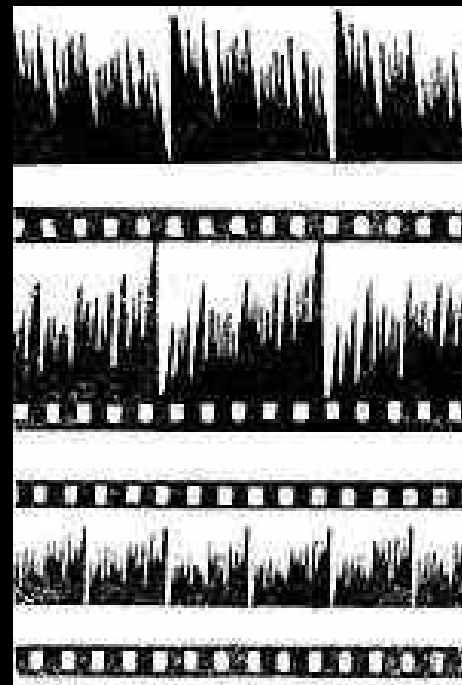
Arseny Avraamov

- Plán velké práce 1930
- Symfonie sirén: https://www.youtube.com/watch?v=Kq_7w9RHvpQ

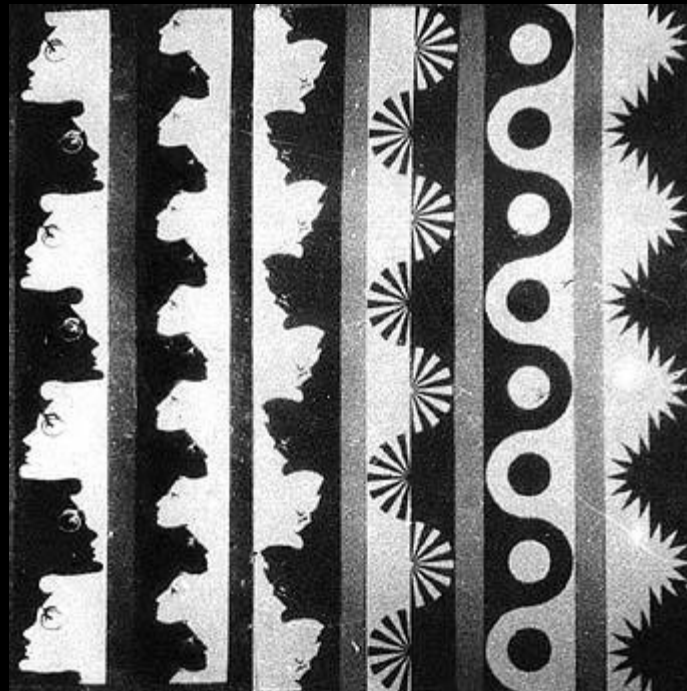
Evgeny Scholpo

- Variophone 1930

Theory and Practice of Graphic Sound"

- **Boris Yankovsky** "*Acoustic Synthesis of Musical Colours*".
- Kreslené soundtracky

www.radioart.sk

- Koncert Inoranomuri

Walter Ruttmann (1887 – 1941)

- Tvůrce avantgardních filmů
 - Opus series (1922 – 1925)
 - Nejvýznamnější – Berlin, Symphony of a City (1929)
- Wochenende (1930) – pouze zvukový film
 - Velmi významná předzvěst konkrétní hudby i současné moderní kompozice

Podobně jako
Leni Riefenstahl
přilnul k nacistické ideologii.

Musique concrète

- Konkrétní hudba
 - Vznik 1948 – v rozhlasových studiích Francouzského rozhlasu a televize R.T.F
 - *„Materiálem konkrétní hudby je zvuk ve stavu zrodu, jak nám ho poskytuje příroda, jak ho zachycují stroje a upravují vlastní manipulací“*
 - *„Dovedl – li inženýr –hudebník něco vytěžit z vrčení strojů, má též právo na to, aby byl vystřídán. Necht’ po něm přijde vynalézavý hudebník.“*
 - Výzkumná laboratoř, experimentování s novými zvuky a jejich úpravami, opravami a přeměňováním.

Pierre Schaeffer

(1910 – 1995)

- Studie hluků
 - Cinq etudes de bruits (1948)
 - Hledání ve třech liniích
 - První, nejvíce experimentální – technika koláže
 - Druhá spočívá v použití klavíru jako „nástroje pro všechno“ – nástroj je již před nahráváním různě upravován
 - Třetí linie byla charakterizována konfrontací
 - KONKRÉTNÍ HUDBA - Editio supraphon 1971

Společně s Pierre Henrym

Symphonie pour un homme seul (1950 – 1953)(Symfonie pro osamělého člověka)

– „*Symfonie se nepokouší postavit hluk proti hudebnímu zvuku: snaží se o nalezení syntézy mezi hluky spíše hudebními a souhrou nástrojů ne příliš vzdálenou od hluků.*“

Pierre Henry

- Écho d'Orphée
 - Ozvěny orfea
 - Klasická tematika spojená s neklasickým materiálem
 - Velké pobouření
 - Výsledkem pak Orfeo 53 – velký úspěch
 - „opera“ kombinující klasické zpěváky a tanečníky s konkrétní hudbou

MESSE POUR LE TEMPS PRÉSENT

Boris Vian/Bernard Parmegiani

- L'alcool tue
- Alkohol zabíjí!!

JOHN CAGE

- IMAGINARY LANDSCAPE nO. 1 (1938)

Pauline Oliveros

- No Mo (1966)
- A Little Noise In the System (1967)

Christian Marclay

- Johann Strauss (1988) / More Encores

industrial

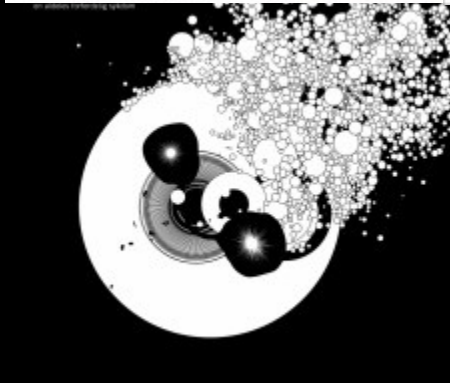
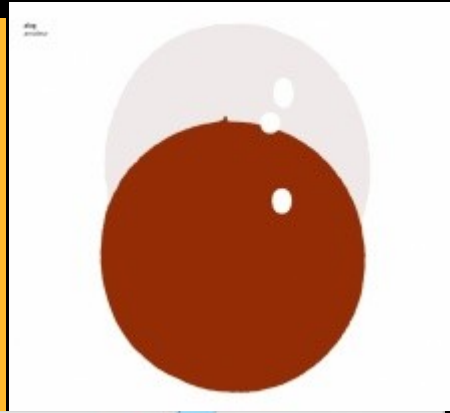
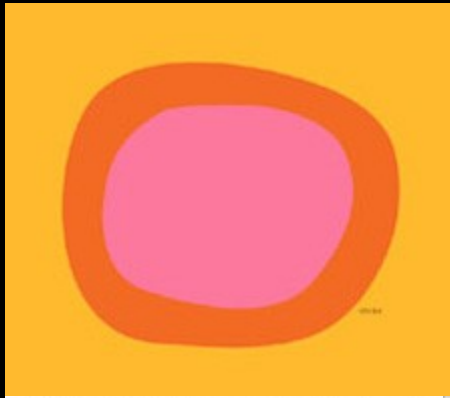
- Throbbing Gristle
- Cabaret Voltaire

Einstürzende Neubauten

nOISE

- SPUNK
- MAJA RATKJE
- ALOG
- Japonci
- Merzbow
- atd. viz jindy a jinde